

SZERKESZTŐSÉG
BUDAPEST, IV. VÁRMEGYE-UTCA 11.

Telefon száma 708.
Kéziratokat nem küldünk vissza.
Családbérményleveleket fogadjunk.

ELŐFIZETÉSI DÍJ:
Védőre postán v. helyben házhoz hozva:
Egy évre... 40 kor. | Egy negyedévre 10 kor.
Egy fél évre... 20 kor. | Egy hónapra 4 kor. 40 fill.

Külföldre: 3 hóna Németországba 12 korona.
Francia-, Olasz-, Görög-, Török-, Görög-, Spa-
nyolországokba, Svájc, Románia- és Szerbiába,
valamint Ausztriába, melyek a postaszem-
székhöz tartoznak, negyedévre 16 korona.
Egy szám ára 12 fillér.

EGYETÉRTÉS

Dr. PAP ZOLTÁN

EÖTVÖS KÁROLY

szerkesztő.

KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, IV. VÁRMEGYE-UTCA 11.
Telefon száma 706.
HIRDETÉSREK ÉS NYILTÁRBA TÁLLÓ
KÖZLEMÉNYEKET FELVEZETŐHIVATAL
Farsangon fűzős g-nk: John F. Jones
& Co. St. St. Paul, Montmartre.
Londonban fűzős g-nk: Telexi József
11. Bloomsbury Square.
Frankfurtban a M. Nemzetgazdasági központosítási
tervezőbizottságnak Druho G. L. és Tarsa,
valamint összes irodák.
Berlinben: Danneberg I. I. Kumpfgasse Nr. 2.
Düsseldorf: H. Wollweber Nr. 6-8.
Hamburg: Hasenstein & Vogler I. Wallisgasse 10.
Moskva: Ruzicki Szelestin Nr. 2.
Pozsonban: A. Schindler Nr. 2.
Prágában: H. Wollweber Nr. 14.
Zürichben: Orell, Füssli & Co.
és valamennyi hirdetői iroda.

Mai számunk főbb közleményei:
Vaserczik: Kaas Ivor
A bosnyák kérdés.
Még egyszer osztrák.
A k-pülséghez illesse.
Verekezés az osztrák képviselőházban.
B-ro Kaas Ivor jubileuma.
Gróf Apponyi két rendelete.
Idor Pal ó gyilkossága.
Főbíróant gyár.
Tercia.
A téli kiállítás.
Ira: Bárdos Arthur.

Kaas Ivor.

Ez a név mindig cikkek alatt húzódott meg; vagy éppenséggel bennmaradt abban a pennában, amely a cikket megírta. Negyven esztendőig írt, hirdette a szépet, a jót, a nemest, az igazat. Kaas Ivor bizonyára úgy ment volna el a mellett a kalendáriumi dátum mellett, hogy még a kalapját sem billenti meg. Hiszen az ő friss lelke, üde emléje nem érzi, hogy negyven esztendő óta az elképzelhető legnehezebb munkát végzi: — ír, ami nála annyit jelent, hogy szíve kincseit osztogatja szét. Kaas Ivor csak annyiban változott meg, hogy a haja megfagyott s hogy a tolla elevenebb, lelkesebb — ha ugyan ez lehetséges — mint ezeltől volt. Hite azonban éppen olyan erős ma, mint tizennyolcz esztendő korában, eivel a régiek, szeleme éppen olyan rugelony, mint hajdan.
De pályatársai mégis azt gondolták: »Toppi negyven esztendő, mégsem kismiska. Mi tudjuk, mit jelent az negyven esztendő irni. Ő, a nabob megengedheti magának, hogy a »Negyven Esztendő« mellett közömbösen elmenjen. De mi, szegénylegények, a kik már tíz év után kapkodunk a halántékunkhoz, mi nem fordíthatunk hátat ennek a napnak.«
És pirós b-tűs napot csináltak a mai napból. Hogy Kaas Ivor odaadta magát ennek az ő jó, nagy szívének tulajdonítható. Nem tud senkiolt semmit megtagadni. A mint rendelkezésére állott mindig mindenkinek, úgy ma is nevető szemmel egyeztet beles.
»Hat legyen; jubiláljanak meg!« Megjubilálják.
De ez az ünnep nem olyan volt ám, mint kis-testvérei. Nem olyan

sokadalom gyűlt össze, a mely örül annak, hogy valaki egyhelyben tudott kerek esztendőig dolgozni. Talán nem is volt ez ünnep, hanem inkább megállapítása annak, hogy egy becsületes ember, egy tisztességes újságíró milyen nagy darab földet tudott megművelni egyetlen szerszámmal: a tollal. Semmi más instrumentum nem volt soha Kaas kezében, mint a toll. (Ki-irucszant ugyan néha a retorika mezejére, de csak azért, hogy az írástól meggyengélt ujrait kissé kiegyenesítse.) Ezt forgatta negyven esztendőig. Kiméletlenül? Nem! Csak igazságosan. Amit ő igazságnak gondolt, a felét tart karokkal, tágult tüdővel rohant s így csak természetes, hogy egyszerűmázzal megütött valakit a könyökével.
Oh, ez az ütés! Inkább emlékeztetett ez arra a mozdulatra, amikor valakit keményen megragadunk a vállánál fogva és a helyes utra szorítunk. Ha sajtó az ütés helye, büszke volt rá, a ki kapta; hiszen neves lovag fégyvere ütötte!
Ilének ilyen jubileum alkalmával bemutatni Kaas Ivort az olvasónak; Kaas Ivort, a publicistát, a politikust, az író, a poétát, az embert, az embert a fórumon, az embert a családi tűzhelynél. Így parancsolják ezt a jubileumi kis-kátek. Ezuttal azonban el kell néznie a kis-káteknek.
Ugyan, kérem, Kaas Ivort bemutatni!... Kinek? Az olvasónak! Annak az olvasónak, aki előtt Kaas Ivor negyven év óta nyitott lélekkel áll és amelyik olvasó napról-napra megfigyelhette, mily tusákat viv ez az ember elvekert és eszmékért. S láthatta, hogy ebben a küzdelemben soha fölt nem esett kőntő-ére s hogy mindig tiszta maradt a keze. Tán észre vette né ne ykor, hogy nincs igaza; de az a mód, hogy azért a nem-igazért harcolt és hogy minden léleget-vele a legtisztább forrásból fakadt; lefegyverezte az ellentmondókat és csak az előismerés viragát tudta lábái elé szórni.
Egyik Kaas Ivort sem állítjuk hát a dobogóra; talentumáról nem szólok, stílusát nem dicsérjük, ösmereit nem magasztaljuk, tudását nem meregeltjük. Csak azt üzenjük az ol-

vasónak, hogy egy hírlapíró negyven esztendeje dolgozik, úgy, a hogy hite és meggyőződése parancsolta. Még fog ezután is dolgozni. A pennája semmi különbséget nem tud a tegnapi, ma és holnap között. Pályatársai azonban megállottak a *mánál* és melegen megszörölötték Kaas Ivor kezét.
Ez a kéz sohasem remegett. A legszenvelmezebb harcban is nyugodt maradt. Ma remegett, a mikor megszorították. De holnap már megint nem fog.

A bosnyák kérdés.

Ehangzott a delegációs trónbeszéd, a melynek általános tartalmatlansága ugyan csak meglepte a politikai világot. Ezuttal azonban nem a trónbeszéd a maga egészében, hanem annak a következő passzusára érdekel, amelyet felszólalásunk anyagaképen idézünk. Szól pedig az a passzus a következőképen: »A megszállott terület kormányzata továbbra is arra törekszik, hogy a két tartomány soha felbe nem szakadt anyagi és kulturális haladását, amennyire ezt a rendelkezésre álló eszközök lehetővé teszik, melyreható reformok egész sorozatával gyorsítsa. Bosznia és Herzegovina 1907-ben is saját bevételéből fogják fedezni szükségleteiket.«
Aliz két-három év múlva három évtizede lesz annak, hogy Magyarország és Ausztria a berlini szánatúrás nagyhatalmaktól kapott mandátum alapján megszállották Bosznia és Herzegovinát. Ismeretes, hogy ez a megszállás néha idős gróf Andrássy Gyula akkori külügyminiszternek volt az eszméje, azonban, úgy látszik, hogy Andrássy hivataltól utódi megjelkedezéskor, hogy épp Andrássy, akinek ezélt alaposan félreértették, legkevésbé lehetett az az ideje, hogy 1906 év őszén is akkép emékezenek meg illetékes fórumok Bosznia és Herzegovináról, mint megszállott területről. Annak idején a katonai pacifikálás megvolt a maga jelentősége, küpolitikai vonatkozású mely értelme.
Magyarország és társországainak főszomszédságában rendezetlen, teljesen de olalt társadalmi és politikai állapotok uralkodtak. Válságos tüzfeszkek volt ott, amelynek perzező lángjai nemcsak a szomszédos balkáni területeket, hanem a szorosan vett magyar birodalom területét is veszélyeztet-

ték. A vallási szempontokat előtérbe toló orosz protektorátus túlterjeszkedése ellen, a mely a külpolitikai egyensúly megdöntésére törekedett és a harmas-szövetség gyengítésére elsősorban minket akart a Balkán felől sakkban tartani, bázist kellett teremteni. Ez a bázis, és a külpolitikai operációs terület, amelynek bástyáin minden túlzott és veszedelmes orosz befolyásnak, vagy oroszbarát törekvésnek meg kellett törnie, Bosznia és Herzegovina területe volt.
Elismerjük és semmi szarunk az ellen, hogy annak idején a katonai megszállás indokolt volt. Ez a kérdés ebben a formájában amugy sem aktuális, de mindenesetre magyar nemzet érdekéből és a »megszállott terület« nevezete alá foglalt Bosznia és Herzegovina legszájtóbb érdekei szempontjából a legzéesebb bírálat tárgyává kell tennünk azt az elarást, azt az abuzust, hogy mi jögon és mi-csoda czészerüszégi tekintetéből honosították meg, állandósították a Narenta és Bosna vidékén az osztrák katonai abszoluzizmust? Lehet-e egyáltalán indokolni, menteni azt, hogy a nagy Andrássy egykori ideáját, magyar birodalmi szempontokból oly messze menő koncepcziót lesüllyeztették az osztrák katonai uralom színvonalára? Lehet-e enyhítő körülményekkel, mellékletintetek felsorolásával enyhíteni az osztrák katonai közigazgatás befeszkelődését? Nem lehet. Gróf Andrássy Gyula külügyminiszter a magyar korona történeti jözaira hivatkozott és ennek a jogmagyarzatnak a révén kezdeményezte a megszállást. Tiszán és kizárólag ez a magyar történeti jog volt és lehetett elfogadható alapja annak, hogy Magyarország és Ausztria nagyhatalmi fennmaradását, hancsod szerepe, jövendő fejlődése minden orosz befolyás, avagy túlterjeszkedés ellen biztosítsák. De a mennyiben ez a megszállás-ez a pacifikálás másképp, mint katonai eszközökkel nem történhetett, épp úgy a magyar korona protektorátusának fenséges ideáját nem lett volna szabad a katonai, illetőleg az osztrák katonai közigazgatás állandóvá tételével elhomályosítani. Ilyen abuzus, ilyen válságos gyarmatúrálmi rendszert a magyar felekezés nem ismert soha. Mert akár ott, a hol az ösök fégyverei hódítottak, akár ott, a hol az emlékezetet meghaladó idők elteltével a magyar korona fenhatósági jogai érvényesültek, katonai abszoluzizmust, katonai közigazgatást nem ismertünk soha. Ezt csak azóta ismerjük, amióta az osztrák katonai felekezés abszorbeálta a politikát, amióta az

államjogi elméleteket katonai szemüveg-ken át nézik.
Bosznianak és Herzegovinának a magyar korona fenhatósága alatt mindig széleskörű autonómiaja volt. Közös veszedelem, birodalmi érdekek alkalmából szubsidiárius csapatokat adott, saját lobogója, saját bánja alatt sietett a magyar korona védelmére. Ma? Kormányzó áll a két országának az élén. Közigazgatása katonailag van szervezve, osztrák birodalmi címer és pecsét uralkodik, közlekedése, postája katonai kezekben van, a közigazgatás nyelvezete német. De mindenkifelett kidomborodik az osztrák tartományi kormányzat a maga jellegzetességeivel, feltűnően emlékeztet a hadani Bánságra, a katonai végvidékek sorsára, történetére. Mi egyáltalában semmi elfogadható indokot nem tudunk arra, hogy ezt a visszás, ezt a bennünket és a bosnyákokat, hercegezőket sértő állapotot ma, 1906-ban jögonosak és méltányosnak elismerjük.
Ha ugyanis jögról beszélünk, akkor jögon csak nekünk és a bosnyákoknak, hercegezőknek lehet. De nincs semmi jöga, semmi keresni valója ott lenn az osztrák szoldateszkának, amely az ott lakók politikai kifejlődésének útját állja.
Bosznia és Herzegovina jövendő sorsát szöva kellett tennünk nemcsak a delegációk alkalmából, hanem azért is, mert nemrég, épp a napokban maga a szomszédos szerb kormány tett olyan kijelentéseket, amelyekből félreérthetetlen, hogy a szerbek a fajti rokonság természetesen vonalmánál fogva élénk, söt hatványozott figyelemmel kísérik a bosnyákok és hercegezők sorsát, söt — bár ezt csak köve akarjuk hinni — atól sem riadnak vis-za, hogy Bosznia, esetleg Herzegovina területén olyan mozgalmakat provokáljanak, amelyek következményekben végzetesekké váhatnak mindenkép. Ha ebből a hírből — amelynek eredetét utóvégre még nem derítettük ki — barmi kevés igaz, úgy annyival inkább kötelességünk magyar nemzet reputációjék érdekében közremüködni abban, hogy a bosnyákok és hercegezők végre-vaahára, meliöb abba a politikai helyzetbe jussanak, a mely öket jöggal, a történelem letaszadhatlan igazságról révén megilleti. Ez a helyzet pedig semmi esetre sem lehet az, hogy a jelenlegi állapotban maradjanak továbbra is. Annak a katonai közigazgatásnak, annak az osztrák katonai abszoluzizmusnak ott lenn véget kell vetni. Mert ha annak a fenhatóságát bizonyos helyekről indokoltan

Az Egyetértés Tárcaja.

A téli kiállítás.

— Az Egyetértés eredeti tárcaja. —
Ira: Dr. Bárdos Arthur.
II.
Ezidött mintha megenyhültek volna a kritika romboló orkánjai. Egybe, langyos szello-fujdogal a Múcs-nok vidékén... (hogy a stílusban maradjunk.)
Zeusra! — jobban szeretem az orkánokat a langyosságokkal. De hát az egész egyszerű felatason alapszik. Azt az alapban véve kis közönséget, mely nálunk a művészeti érdeklődést már legalább társadalmi kötelességnek tartja, kar elriasztani. Kiderült ugyanis, hogy ez a közönség szívesen érzi magát feoldottnak a »kötelesség« aól, ha a kritika támaszkodhatik. Rossz a tárlat — így okosokk — tenat nem kulturkötelességem megnézni és azt a kis »Mezette« ezédulat oly drága pénzben megvásárolni...
»Rossz a tárlat.« Persze mi ez alatt egészen mást értünk. Világot sem azt, mintha a tárlaton nem volnának igen derek megnézni és megvásárolni való dolgok. Csak egyszerűen azt a lehangozó érzést konstatáljuk, amelynek el kell föznia minden érző lelkét, ha végigbotlik egy tometárlat farszói sívárságán. anélkül, hogy némely friss, üdítő pontot-nál megállapodhatnék.
Adjatok szempontokat, vagyis anyagot az igaz művészeti szempontjainak demonstrálására, mint a hogy bösegesen kapunk anyagot Benczurán, Slefikában és Ballóban — ah, Ballóban — annak a demonstrálására, hogy mivé bénítja a művészetet a dogma, Spanyikban arra, hogy mivé öregszik a tudatlanság, végül Innocentben — ah, Innocentben — arra, hogy mily nemes és igaz művészetet is a fotografálás ahoz a pikáris-höz képest, melynek még fotografai értékei sincsenek hűség irányában, csak lelketlen üzletszempontjai, művészietlen gerinczetlenségei, tudatos hamisításai. Csak ne lenne már közlőbe ezt az Innocent urat kipe-

vezni, tán érdemes is volna s észreadni az ő eddesség-kereskedését, tanulság okáért. Mert ez az az sokkal többet art az igaz-lynek a művészet egyéb elagóttánál, mivelhogy veszedemesen — tessék! — a tájékozatlan közönség jobb ügyre méltó érdeklődésének nagy kontingenset köti le magának, éppen azért, hogy a közönséget lebecsüli és a többi Európában már husz év előtt kivezített izlést szolgálja. Csak meg kell nézni, miként »nosztalgó« ama gobelin-arcu, undortólán edes szépségű, testetlen mumia, mely előtt mostanában — bizonyára — kontyos tizenhatévesek aidoznak ahítalú-rózsaszínű bimbóival — a »Szep«-nek...
Summit — de ezeket a bimbókat irgylem a művészet nevében Innocentből. Holott belátom, hogy a tizenhatévesek áhítata mindig csak az ilyen mesterkedésekkel hódolt és hódolnak, nem pedig a művészetek, mely az Elet és a Gondolat szenvedéséből sarjad. De mert, hogy náunk annyi a tizenhatéves!...
A főntebb idézett lélekpezdító revelációk dolgában pedig ezuttal is vajmi gyöngén alunk. Annyi megállapítható, hogy abszolút nyilvánosság-kepleten magyar kép az ide-nyál kevesebb nehezül a faakra, mint tavaly; nyilván azért, mert a külföldi kollekciók fölőlegesse teszik a »falkitőési« teoriat (mellesleg: mennyivel művészebb hatásban érvényesülne kevésbé kép a falakon!) De viszont a jó képek száma is kisebb az ide; nyilván java művészeinknek keszüő már említett különállitása miatt.
Revelációk helyett meg reményteljes fiataljaink is mintha cserben hagytak volna. Egy-egy ponton nem tudnak átvérződni, megakadnak, elikkadnak. Könnyű tárgyi sikerek bosszúját itt meg magukat ifjogzó elbizalodottságokba, studiumok elhanyagolásában. E-y-kettőre reprezentatív munkákra törekvésnek ezek a fiatalok, akik hamar belemelegszenek az »arvef« szerepébe, egyelőneknek érzik magukat mindazokkal, akikkel a mi viszonyaink kicsinyessége a kávéházi asztal kicsinyességébe tereli. Hiszen ha a kávéházban festeni és fejlődni lehetne! De hát a fejlődés küzdelmet követel, esetleg fületlen műteremben robotolt verejtékes, szinte

fiatal küzdelmet a festék anyagosságának, gyötrelmes küzdelmet a kifejezés eszközeinek, a metliérnek...
Különös, hogy reményteljes fiataljaink éppen a metliér küzdelmében sikadnak el. Annál a feleget-beli fessességnek, eddés-ségnek, melylyel feltűntek, nem produkálnak többet, ami termelés-eten mindig kevesebbé jelent... V-r szerint való művészek tudtuk és tudunk ma is például Gyúcsy Lajost, de a mostani nagy képet kelet megfestene, hogy megálljunk, mily kevés az ő művészetében a pozitív elem, még inkább a pozitív alap, mennyire elejen van a festékekkel való bánásnak és a szó modern értelmében való — rajznak. Hogy a modern pictura nem hangsúlyozza a rajzot, az egyáltalában nem azt jelenti, mintha rajzolni nem is kellene tudni. Sőt. Annál inkább! Csak hogy éppen túl kell lenni rajta. Fiataljaink pedig meg nem jutottak el odáig. Gyúcsy finom színerékenysége és írársága viszont teljes mértékben érvényre jut két kisebb képén, két apró esztétikai álgatásán. Cserna Rezső is idő előtt lett »arvive«, meg mielőtt rajzolni megtanult volna. Lélet és ama bizonyos francia befolyás kultúráját pedig már régen általunk volt megdeserüti. Faragó Géa még hatrabb moradt el; d-koravít látása és ízeise is cserbenhagyta. Mostani mu-káka nem egyéb »araz és híás önismettésnél. Márly Örn dekadens idelessége érdekes szín-és vonalhatásokat valaszt ki. De nem szabad elhamarodnunk az itelekezést; ilyesmit gyakran látni a »Salon des Independens«-ban. Kérdés: tovább jutott-e már a külsőségek? Tartalomlag is modern és egyen-e? Dery Béla szinte szemelatomást fejtők. Színzérőke friss és hatástudó. De kellemetlen felületességel dolgozik és billúja: a hatás, Komáromi-Kacz minden pozitív erőssége mellett is a hatáskeresés legsivárabb útján halad.
Ha vadász Miklós karrikatúrát nem az »Assiette au Beurre«, hanem a tárlat revelációjainak tekintjük, akkor köszönhetünk valamit a tárlatnak. Egy friss, szellemes és megdöbbentően tökéletes esküvíz tenetség szemléletét. A szerelem témájának ezek a

variációk olyan sokrétűséget és rugalmas-ágot árulnak el, hogy első pillantásra csak meglepődünk lehetne... De hamarosan meggyőződhetünk róla, hogy a tudás óriási szélességnek tréfalva és a temperamentum ósztinte kitörésével van dolgunk. Vadász Miklós ma általában legelső grafikusaink közé tartozik.
A meglepettek közé tartoznak Ka-ivoda Káta vázna. Hihetetlen területet fest be ez a fiatal leány, ugyancsak graut két-kétségrel; avaz hogy nem fest be öket, csak ránk fest nagy koncepcziókat, de úgy, hogy feltűnő erények mellett nagy uraság vannak a képek szemétkelésében. Persze, ha kisebb vázsnakat festene, minijárt jeles dolokkat tudna produkálni, aminthogy a »Tanczó ökö« című kisebb képe is meglepően kiváló. De van valami monumentális, valami freskoszerű ezeken a képeken... ved-remo! Felűnően halad Boem Ritta, Udvarhelyi este csupa fiatal szín, csupa erő, napisette csupa intenzitás és vibráció. A »Bredak néni kertje« már hágyadtabb s erőlenebb. Nagy Vimosnal is konstatalhatunk hadást. Úgy látszik, közelebb jutott ezélt-nyes, önmagához. Dereke tudása jól érvényesül plen-ary-n és a nyereség, mely s-alon-intérieurjeit nem engedte finomni, raffinádni, mostani témáin ösztintes-ét képvisel.
Az új emberek között is van néhány erős. Sándor Jenő, L. chner Ödön és Sándorhazy Béla más más utakon urnak el ízerget.
A tárlatnak van néhány elismert nevi alakja, akik azonban — háistennek — még mind fiatalok. Ingradó fiataljainkkal szemben éppen a legpozitívabb tudás alapján jutott el a kifejezés differenzát finomságához Perlmutter Lszak, a-ít a tarat leg jobb kollekciója vall mesterül. Pozitív fő, mincesnek emeletelt, élvont ezéltatai; az igazság heves keresése; ez az egyetlen hit vállalás. Azokról a finomságokról, melyeket mi kepeim megfigyelünk, szinte — nem is tehet. Mégis csupa festői ezéltudatos-az finomkodk ezeken a brutális erejű, tomboló szingap-dagságu képeken. Nézzük csak azt a »Poridéri falu«-t. Perlmutterben mindig dominál a figurális és ime, ezen a képen az

előtérben lévő ányok teljesen jelentetelen részleteit adják az egész képsnek, csupán-megfelel jelentőségre értekkel szanfolok, mint akar a házak szines ablakkeretei. Mert csak ennyi helyet szánt nekik a festői ezéltudatlanság, mely itt egészen más mondandóvalakat keresett. Valom azt is, hogy a szolnoki templomrészt sem pompás alakjaért, hanem a keret finomságáért festődött. Azon, hogy ez az erős művésznész most már itthon keresi témát, továbbá technikaig egyszerűsödésén is, csak örüni van önkünk.
Színéket vágnak halásak Perlmutternek, mert szín, szín — olyan kevés van a tárlat magyar vidékein. A legjobbak színek közül valók a Kánni Gyula éleso határolt, intenzív déli színei. Tajképei színesek, jellegzetesek és igen érdekesen hatadnak a stílusátas feé. A meleg és hideg színek lempompásabb kontrasztját — nem: hómógiáját esod-dhatjuk Strobenz mester finommal finomabb interieurján. Csók István újában analitusan felebotja színeit, vibráló foltokkal fest, nyílván a francia hatás alatt, de bravurosan, mivelhogy ez az analízis — szintetikus látásból fakad. »Müteremsarok« — a Vuillard tavaly nálunk is kiállított képre emlékeztet.
László Fülöp kollekciója csak megerősít azokban a benyomásokban, melyet ennek a nagy karri-ru festőnek pompás kes sézeröl örítünk. Csak most mintha változatossább lett volna; oho: mintha változásait keresné az átdómulást. Legtöbbször azonban a ma-nierál vezéregző az ábrázolt alak karaktérisztikuma is...
A tárlat érdemes képei közé tartoznak Keményffy Jenő szép haladást jelző kepei. A szobához szökött Tolnay Akos érdekesen néz körül a természetben. Bruck Miksa a régi alaposságai és tudással festi interieurjeit. Endrey Sándor Tlavai festéséhez méltó maradt. Érdemes megállani többek között most is Oray Ferencz, Ujvari, Zempléni, Hury, Freskuy, Kaczany, Herrer kepei előtt, — hogy csak úy hírtelen dobáljuk össze a legkülönbözőbb neveket. De hát istenem, a legkülönbözőbb nevek, legkülönbözőbb emberek, ezek jelentenek együtt: egy téli tárlatot.

UJDONSÁGOK.

Személyi hírek. Frigyes főherceg és neje, Izabella főhercegnő szeptember 28-án...

A horvát országgyűlés az Andrássy-szobor leleplezéséről. A horvát országgyűlés...

A királyi hólap, szombaton, déli tizenkét órakor látogatást tesz a városi új Sztépművészeti Múzeumban.

A királyi hólap, szombaton, déli tizenkét órakor látogatást tesz a városi új Sztépművészeti Múzeumban.

Uj epidémia. Oxford városában, mint onnan jelentik, egészen új, eddig ismeretlen betegség lépett fel, amely ugyancsak nyugtalanosságot kelt a lakosságban.

Szalay Péter nyugelombán. Szalay Péter 1846-ban született Budán s ügyvédi oklevélnek megszerzése után Grove nevezte ki...

Va uti katasztrófa. Londonból ismét vasúti katasztrófa híre hozza a táviró. Linsy közelében két vonat összeütközött.

Adomány a hírlapok nyújtásának. Beyerdyk Viktor ügyi államtitkár ma a Magyarországi Hírlapok nyugdíjintézetére...

Pisztoly-párbaj. Zsilinszky Endre főbíró és Ruzsicska Lajos mérnök közt, mint Gyulai jelentik, ma pistolypárbaj volt egy húlapi közlemény miatt.

Szent István-templom zárókő-letelekének ünnepélye. A mely december 8-án, szombaton, délelőtt tizenegy órakor lesz a királyi jelek között.

Tanfolyó-hirtelen halála. Megdöbbentő esemény zavarta meg, mint Makródi jelentik, a tanító-testületnek tegnapi tartott gyűlést.

Rákóczi-ünnep a külföldön. Halleban az ottani Magyar Egylet hólap, szombaton, nagyszabású Rákóczi-ünnepet rendez, amelyen a magyar diákság meghívására a német egyetemi tanárok és diákok részt fognak venni.

Kalabriai hercege Nagyszentesmihályson. Ferdinánd kalabriai hercege tegnapi délután Nagyszentesmihályra érkezett, hogy résztvegyen a San-Marco hercegnő és gróf Nákó Sándor főmei kormányzó uradalmán rendezett vadászatokon.

Munkás katasztrófa. Félélmes katasztrófa híre érkezik Reszaról. Ott egy építőfelhőn lévő házban dolgoztak a munkások. Hat kömves tizenöt meternyi magasságba dolgozott egy állványon, amikor a deszka, amelyen álltak, hirtelen kettétört.

után sösfördő, keserűvíztöltő-lepet, továbbá szalmakörfő- és lédagályat szándékoznak ezen területen letelepíteni.

Rockefeller vámoslása. Egész New-Yorkban, de különösen a magas plutokrácia körében most arról beszélnek, hogy Rockefellernek, a petróleum-hercegnek a fia nemokára vámoslását fog felelősségre vonni.

A legelőtebb Ázsiában. Snagari jelentések szerint Lecog német tudós, a porosz kormány által kiküldött turáni-expedíció vezetője Közép-Ázsiából odarekezett.

Egy város sós máltájú. Közölték néhány nap előtt, hogy Satoralja-Ujhegyen ezidőszent sóságy van. Satoralja-Ujhegyről írték le, hogy tegnap több vidéki bolos, akiknek velelenni volt sósja, bementek készevel a városba és jó üzletet csináltak.

Drágasági pótlék. Az első magyar általános bizottsági-részeség igazgatója Ormody Vilmos főrendiházi tag, vezér a gőz indítványára, tekintettel a rendkívüli drágaságra...

Gyakorlati parafeljesztés. Az utóbbi években az iparfejlesztésről oly sok lett írva és oly kevés eszmélve, hogy az egész csak magyar idegenvezetés, nemcsak a magyar ipar, hanem a szomszéd országoké is.

Pörújárt kötelező. Ma deléltől a boszniai gyűjtő-záró zeneváltó vonult be a Schmelzről Beszce. A katonabandát szokás szerint temerdek szubanc tánczolt körül s néha elkeveredett a katonasággal.

Közrekerült bandita. Tolcsván a rendőrségnek sikerült kézrekerítenie egy hírbérd és félelmes banditavezért. Szarvas Mihály az igazneve; betyárnevén ösmerték Zempien vármegyve területén, mert helynéve Pistik volt.

Óskori leletek. Dr. Kadics Ottokár geológus a Miskolcz mellett levő Hamorvölgy Szelet-barlangjában a földtani intézet megbízásából ásásokat végzett.

Koos-Igmándi keserűvízek. Schmidhauer Lejos komáromi győzservezés néhány napalapon megjelent nyilatkozata ügyében Varpalotai Palotay Rezső és Varpalotai Palotay Odón a következők kijelentésére kérték fel bennünket:

Jardin Pal párisi lakos a múlt század második felében felkutatott Kocs közszeg határában keserűvíz-forrásokat, a Keserűvíz »Corvin« elnevezés alatt forgalomba hozta és a forrásokról 1889. január 30-án 33342. számú m. kir. földművelésügyi miniszteri engedélykiáltással védettség alá vette. Jardin Pal még mindig vállalatát kifejlesztette volna, meghalt és a »Corvin« keserűvíz-lepet a hozzájáról körülbelül 20 holdnyi ingatlannal és a forrásokkal árverésen megvették Lószert Kálmán kisigazgató földbíró és Grössinger Marton dunagőzhajózási főfelügyelő. F. e. augusztus havában megvették Lószert és Grössinger utrakölt és egész ingatlan és forrásokkal, az összes jövedelmek és jogviszonyokkal Varpalotai Palotay Rezső és Varpalotai Palotay Odón. Mi-

keresip-ut 72. a hol azonkívül mindenféle hangszert a legjobb n. kapható.

Főlobbant gyár.

Ujabb részletek a katasztrófáról.

Az anneni szerencsétlenségéről új táviratok új borzalmakat jelentenek. Összeleptett, szétmancsolt halottakról, szörnyen megrongált sebességekkel beszámoló hírek mindig több és több áldozatról számolnak be. A katasztrófa által sújtott családok iránt világszerte nagy részvét nyilvánul. A német császárné táviratilag fejezte ki részvétét, a császár pedig a szerencsétlenül jártak családjaitak számára huszonegyezer márkát utaltványozott.

Az anneni robbant-gyárba kiküldött utazók derekas munkát végeztek. Az ő ügyességüknek köszönhető, hogy a legnagyobb veszedelmek elkerültek, mert a robbanástól nem kell tartani, mert az utazók a gyárból az összes még ott levő robbant-heszletet eltakarították.

Egy város sós máltájú. Közölték néhány nap előtt, hogy Satoralja-Ujhegyen ezidőszent sóságy van. Satoralja-Ujhegyről írték le, hogy tegnap több vidéki bolos, akiknek velelenni volt sósja, bementek készevel a városba és jó üzletet csináltak.

Drágasági pótlék. Az első magyar általános bizottsági-részeség igazgatója Ormody Vilmos főrendiházi tag, vezér a gőz indítványára, tekintettel a rendkívüli drágaságra...

Gyakorlati parafeljesztés. Az utóbbi években az iparfejlesztésről oly sok lett írva és oly kevés eszmélve, hogy az egész csak magyar idegenvezetés, nemcsak a magyar ipar, hanem a szomszéd országoké is.

Pörújárt kötelező. Ma deléltől a boszniai gyűjtő-záró zeneváltó vonult be a Schmelzről Beszce. A katonabandát szokás szerint temerdek szubanc tánczolt körül s néha elkeveredett a katonasággal.

Közrekerült bandita. Tolcsván a rendőrségnek sikerült kézrekerítenie egy hírbérd és félelmes banditavezért. Szarvas Mihály az igazneve; betyárnevén ösmerték Zempien vármegyve területén, mert helynéve Pistik volt.

Óskori leletek. Dr. Kadics Ottokár geológus a Miskolcz mellett levő Hamorvölgy Szelet-barlangjában a földtani intézet megbízásából ásásokat végzett.

Koos-Igmándi keserűvízek. Schmidhauer Lejos komáromi győzservezés néhány napalapon megjelent nyilatkozata ügyében Varpalotai Palotay Rezső és Varpalotai Palotay Odón a következők kijelentésére kérték fel bennünket:

Jardin Pal párisi lakos a múlt század második felében felkutatott Kocs közszeg határában keserűvíz-forrásokat, a Keserűvíz »Corvin« elnevezés alatt forgalomba hozta és a forrásokról 1889. január 30-án 33342. számú m. kir. földművelésügyi miniszteri engedélykiáltással védettség alá vette. Jardin Pal még mindig vállalatát kifejlesztette volna, meghalt és a »Corvin« keserűvíz-lepet a hozzájáról körülbelül 20 holdnyi ingatlannal és a forrásokkal árverésen megvették Lószert Kálmán kisigazgató földbíró és Grössinger Marton dunagőzhajózási főfelügyelő. F. e. augusztus havában megvették Lószert és Grössinger utrakölt és egész ingatlan és forrásokkal, az összes jövedelmek és jogviszonyokkal Varpalotai Palotay Rezső és Varpalotai Palotay Odón. Mi-

keresip-ut 72. a hol azonkívül mindenféle hangszert a legjobb n. kapható.

Főlobbant gyár.

Ujabb részletek a katasztrófáról.

Az anneni szerencsétlenségéről új táviratok új borzalmakat jelentenek. Összeleptett, szétmancsolt halottakról, szörnyen megrongált sebességekkel beszámoló hírek mindig több és több áldozatról számolnak be. A katasztrófa által sújtott családok iránt világszerte nagy részvét nyilvánul. A német császárné táviratilag fejezte ki részvétét, a császár pedig a szerencsétlenül jártak családjaitak számára huszonegyezer márkát utaltványozott.

Az anneni robbant-gyárba kiküldött utazók derekas munkát végeztek. Az ő ügyességüknek köszönhető, hogy a legnagyobb veszedelmek elkerültek, mert a robbanástól nem kell tartani, mert az utazók a gyárból az összes még ott levő robbant-heszletet eltakarították.

Egy város sós máltájú. Közölték néhány nap előtt, hogy Satoralja-Ujhegyen ezidőszent sóságy van. Satoralja-Ujhegyről írték le, hogy tegnap több vidéki bolos, akiknek velelenni volt sósja, bementek készevel a városba és jó üzletet csináltak.

Drágasági pótlék. Az első magyar általános bizottsági-részeség igazgatója Ormody Vilmos főrendiházi tag, vezér a gőz indítványára, tekintettel a rendkívüli drágaságra...

Gyakorlati parafeljesztés. Az utóbbi években az iparfejlesztésről oly sok lett írva és oly kevés eszmélve, hogy az egész csak magyar idegenvezetés, nemcsak a magyar ipar, hanem a szomszéd országoké is.

Pörújárt kötelező. Ma deléltől a boszniai gyűjtő-záró zeneváltó vonult be a Schmelzről Beszce. A katonabandát szokás szerint temerdek szubanc tánczolt körül s néha elkeveredett a katonasággal.

Közrekerült bandita. Tolcsván a rendőrségnek sikerült kézrekerítenie egy hírbérd és félelmes banditavezért. Szarvas Mihály az igazneve; betyárnevén ösmerték Zempien vármegyve területén, mert helynéve Pistik volt.

Óskori leletek. Dr. Kadics Ottokár geológus a Miskolcz mellett levő Hamorvölgy Szelet-barlangjában a földtani intézet megbízásából ásásokat végzett.

Koos-Igmándi keserűvízek. Schmidhauer Lejos komáromi győzservezés néhány napalapon megjelent nyilatkozata ügyében Varpalotai Palotay Rezső és Varpalotai Palotay Odón a következők kijelentésére kérték fel bennünket:

Jardin Pal párisi lakos a múlt század második felében felkutatott Kocs közszeg határában keserűvíz-forrásokat, a Keserűvíz »Corvin« elnevezés alatt forgalomba hozta és a forrásokról 1889. január 30-án 33342. számú m. kir. földművelésügyi miniszteri engedélykiáltással védettség alá vette. Jardin Pal még mindig vállalatát kifejlesztette volna, meghalt és a »Corvin« keserűvíz-lepet a hozzájáról körülbelül 20 holdnyi ingatlannal és a forrásokkal árverésen megvették Lószert Kálmán kisigazgató földbíró és Grössinger Marton dunagőzhajózási főfelügyelő. F. e. augusztus havában megvették Lószert és Grössinger utrakölt és egész ingatlan és forrásokkal, az összes jövedelmek és jogviszonyokkal Varpalotai Palotay Rezső és Varpalotai Palotay Odón. Mi-

Nesics azt válaszolja, hogy hazugnak mindez, a mit Protics mondott.

Mily óriási a különbség

oly otthonban, hol a gyermekek nem betegesek, nem gyöngédek és nem idegesek, hanem egészségesek, boldogok és állandóan jó kedélyűek örvendenek. A gyermekek gyógyítására és egészségben tartására egyike a legobb szerkesnek az alphasphorsavas méz és nátron hozzáadásával készülő Scott-féle Emulsió, mely rendkívül erősítő és győzgyerevel a gyermekek gyors n. juttatja erőteljes egészséghez. A Scott-féle Emulsió kellemes, edes ízű, minél fogva könnyen bevehető és mivel egyáltalán feltétlenül könnyen emészthető is, az étvágyat gerjeszti és az összes emésztési szervek működését rendbe, a hasán erőjében öketlenül növeszte felülumja a közönséges csukamájolaj.

A Scott-féle Emulsió valódiságának jele a „hátan nagy csukamájolaj viró halasz“ vedjegy. Ezen lapra való nívatozásnál és 75 filléres levélbéllyeg bekielölése elegendő a közönséges csukamájolaj helyettesítésére.

Dr. BUDAI EMIL „Városi gyógyszerész“ BUDAPEST, IV. VÁCI-UTCA 2421. Egy eredeti üveg ára: 2 K. 50 f. Kapható minden gyógyszer-tárban.

SZINHÁZ ES IRODALOM. — Wilmer marquis. George Sandnak tizenhat esztendő óta pihentetett, de még mindig érdekes, hatóságos jelenetekben meglegő fordulatokban gazdag darabját, a »Wilmer marquis« elevenítetik föl ma a Nemzeti Színházban. A szereposztás egészen új volt. Legelőször sorban megemlítjük a főszereplőket körül Rákosi Sidit, aki örvény Wilmer marquisét ábrázolja. Az ő játékát a mai est tulajdonképpen művészi szeménye. Annyi finomsággal, a beszédes és ábrázoló művészetet az irakelésével játszta el az a szerepet, hogy a közönség nem tudott betelni vele. Minden szó, minden fordulat eleven életű és valószínű lett játékában. Egy gazdag nő lélek mélyéig mozgalmait és megindulásait tárta föl egyszerű eszközökkel, de mégis színesen és roppant erővel. Hejgyes Mari kapt a Saint-Carolin szerepét s szintén meglehetően előnyösöké vitte győzelmére s szerepet. Új volt Váradi Aranka, aki a Diana szerepét kapta, amelyet bájosan cselekedett el s az apró mozzanatokkal szerencsésen karkanta, Csillag Teréz ragyogó volt, mint Argandé. A főszereplőkkel szembe a című népszerű kábitőben s több művészzel senkinek tudja árnyékosítani námad. A közönség őt is teljesen álmálla. A férfiszerepek Császár, Mihály és Náday kezében voltak. Az előadás a kitűnő kőné tartozott s a közönség, ha felvonások végén nem is valami frenetikusán tapsolt, de azért a darabnak hatása volt s a föllevenítés gondolata nem volt halálban (t).

Heinemann Sándor daléltéje. Orrendes szimpotaként regisztráljuk a teny, hogy noha csak a hangverseny-évd kezdetén vagyunk, mégis annyi hangversenyben volt már részünk, mint más esztendőben a hante sámban. A Heinemann-daléltéje körülbelül a huszonegödik hangverseny az idén, mégis meg volt a maga közönsége. Igaz, hogy Heinemann a legnagyobb mértékben megérdemelt az érdeklődést. Komoly művész, a ki igaz szerettel felel meg hívatásának, nem pályázik éfamer értékű hatásokra és főként: nem használ olcsó eszközöket. Iggyekszik halgatónban meglehetően impressziókat ébreszteni s ez sikerül is neki. A balladákat igen stilszerűen, a műfajtermészetének, alaphangulatának megfelelően adja elő Heinemann nagy súlyt helyez a szövegre, a hangulatfeszítésre, jóllehet az igen helyes annál a genre-nél, melyet 5 kultival. Brahms könnyebb szerzeményeinek kissé fételtük a melyen erős interpretációt, de ő feladatát itt is sikeresen oldotta meg. Meg kell ugyanis jegyeznünk, hogy Brahms kompozícióiban keltsó irány mutatkozik: egy közvetlen, naiv irány és egy komoly, klasszikus irány; — ép úgy mint Verdmartynál az irodalomban. Ennek azonkívül számos dall Schuberttől, egy Löwe balladát (Archibald Drug-las), Lisztől, Rubinsteinől stb. Az estélyen Jmás Ella zongoravézésű működött közre Chopin és Liszt szerzeményeivel. A kisasszony fejlett technikával rendelkezik, az érzési sen hamisak, csak hiányzik a játékában a biztonság, a mit a gyakori szerepek ad meg. Nines még elegendő — podium-routineja. f. e.

László Fülöp a bécsi Magyar Egyesületnek. László Fülöp festőművész a királyi és királynevelő festőt mesterműveinek másait remek művészi keretbe foglalta a »Bécsi Magyar Egyesület« helyiségi számára adományozta, amivel ezen a szegények ismételésével foglalkozó egyesület, mely helyiségeinek karbantartásának költségét csak saját tagjainak hozzájárulásából fedezheti, nagy hátra kötelezte.

Elhalasztott matiné. A Budapesti Zenekedvelők Eylete és a Magyar Gazdaszónok Országos Eylete figyelemelt a közönséget, hogy a néhai gróf Andrássy Gyula szobrának december 2-ára kitűzött leleplezésé miatt, az ugyanezen időre az egyelőre javára a székesúvárosi Vigadóban rendezett matiné december 16-ára eső vasárnap délelőtti fel 12 órájára halasztották el. A Dróvak »Stabat Mater« oratoriumából e napokban volt az első nagy öszörböl: Belevics Imre

TÁVIRATOK

Pétervár, nov. 30. (Saját tudósítónktól.) A Lidvált-cég beszüntette a gabona-szállítást. Stokch, a cég főhivatalnoká eltűnt. Bécs, nov. 30. Az államvasutak tanácsa ma Darschotta vasútiügyi miniszter előlétele alatt megkezdte (sz) ülésezését.

A kapituláció jogának korlátozása. Szófia, nov. 30. Az osztrák-magyar monarchia is hozzájárult a kapituláció jogának korlátozásához. Ez, amint helyreigazítólag jelentik, eltekintve attól az engedménytől, hogy konzuli közreműködés nélkül lehessen bírói végrehajásokat kezbesíteni, abban is áll, hogy a hatalmak és így a monarchia is lemond arról a jogáról, hogy eső esetben a konzuli bíróságok működjenek közre.

A szerb ágyukérdés. Belgrád, nov. 30. Az ágyukérdés folytatódás tárgyalásánál Protics belügyminiszter kifejté, hogy a bizottság határozata két modell közül engedett választást a kormányának.

Agatanovics nacionalista közbekjált: A bizottságnak nem volt joga ehhez. Protics folytatta: A kormány ezért Schneider mellett döntött. Nesicsnek az az állítása, hogy a Schneider-gyár főleg tartókat gyárt és csak mellékesen ágyut, hazugság.

